

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียจากการประกอบกิจการแพ

ส่วนแผนงานและประมวผล กองจัดการคุณภาพน้ำ

การท่องเที่ยวทางน้ำโดยแพบริการท่องเที่ยว จัดเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวชนิดหนึ่งที่มีความนิยมจากนักท่องเที่ยวจำนวนมากทั้งชาวไทยและต่างประเทศ จำนวนผู้ให้บริการแพท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มการใช้บริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ตลอดจนพื้นที่ให้บริการท่องเที่ยวแพมีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการและการเจริญเติบโตทางด้านการท่องเที่ยว ในพื้นที่ให้บริการแพท่องเที่ยวจังหวัดต่างๆ ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ตาก สุราษฎร์ธานี ระนอง ชุมพร และบริเวณเขื่อนขนาดใหญ่ทั่วประเทศไทย การประกอบกิจการแพท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งด้านเสียงรบกวน ขยะมูลฝอย และการระบายน้ำทิ้งจากกิจกรรมการใช้ห้องน้ำ - ห้องส้วม การประกอบอาหาร เป็นต้น น้ำเสียเหล่านี้มีเศษอาหาร สารอินทรีย์ สารซักฟอก ไขมันและน้ำมัน รวมทั้งสิ่งปฏิกูลเจือปนอยู่ หากไม่ได้รับการจัดการที่เหมาะสมจะทำให้แหล่งน้ำเน่าเสีย และส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยว ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการจัดการน้ำเสียจากการประกอบกิจการแพ ประกอบด้วย

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด พ.ศ. 2548 และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2548 พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2564 กำหนดให้โรงแรมทุกขนาด และภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันตั้งแต่ 250 ตารางเมตรขึ้นไป เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ต้องทำการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนด

2. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 กำหนดให้สถานที่จำหน่ายอาหารต้องมีการจัดการน้ำเสีย และมีการแยกไขมันไปกำจัดก่อนระบายน้ำทิ้งออกสู่ระบบระบายน้ำ โดยใช้ถังดักไขมันหรือบ่อดักไขมัน หรือการบำบัดด้วยวิธีการอื่นที่มีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าการบำบัดด้วยถังดักไขมันหรือบ่อดักไขมัน และน้ำทิ้งต้องได้มาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

3. พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มีประกาศและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

3.1 ประกาศกรมเจ้าท่า ที่ 227/2559 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการออกหนังสือรับรองความปลอดภัยของแพ กำหนดให้ต้องมีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้เป็นไปตามหลักสุขอนามัย และป้องกันมลพิษด้านสิ่งแวดล้อมจากแพอย่างน้อย ดังนี้

1) ถังเก็บสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยในการกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักสุขาภิบาลหรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่น

2) ห้องสุขา ซึ่งประกอบด้วยโถส้วม และโถปัสสาวะ และอ่างล้างมือ และมีถังสำหรับจัดเก็บของเสียหรือถังบำบัดที่เหมาะสมกับจำนวนคนที่ได้รับอนุญาตให้บรรทุก หรือมีมาตรการให้คนบนแพเข้าถึงหรือใช้ห้องสุขาบนฝั่งได้โดยสะดวก

3) กรณีที่มีการประกอบอาหารและให้บริการอาหารบนแพ ต้องมีถังเก็บเศษอาหารขนาดไม่น้อยกว่า 40 ลิตร โดยจัดให้มีจำนวน 2 ถังต่อจำนวนคนโดยสาร 30 คน

3.2 ประกาศกรมเจ้าท่า ที่ 116/2564 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการออกใบสำคัญรับรองการตรวจเรือ สำหรับเรือกลลำน้ำประเภทการใช้กิจการพิเศษ (บรรทุกคนโดยสาร (แพกล)) และเรือลำน้ำที่มีใช้เรือกลประเภทการใช้กิจการพิเศษ (บรรทุกคนโดยสาร (แพลาก)) กำหนดให้แพลากจูงเป็นเรือกลประเภทการใช้กิจการพิเศษ (บรรทุกคนโดยสาร แพลาก)) ต้องได้รับใบอนุญาตใช้เรือและจดทะเบียนเรือไทย โดยมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1) ต้องมีห้องสุขาอย่างน้อย 1 ห้อง กรณีที่มีคนบนเรือทั้งหมดเกินกว่า 50 คน ต้องมีห้องสุขาอย่างน้อย 2 ห้อง และต้องติดตั้งถังบำบัดหรือถังสำหรับเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนคนโดยสารบนเรือ

2) เรือที่มีการบริการอาหาร ต้องมีถังสำหรับถังเก็บเศษอาหารความจุไม่น้อยกว่า 0.1 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 ถังต่อจำนวนคนบนเรือ 15 คน เพื่อนำเศษอาหารขึ้นไปทิ้งในภาชนะรองรับขยะบนฝั่ง และกรณีประกอบอาหารต้องมีถังสำหรับถังเก็บเศษอาหารขนาดปริมาตรไม่น้อยกว่าความจุ 0.1 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 ถังต่อจำนวนคนบนเรือ 10 คน เพื่อนำเศษอาหารขึ้นไปทิ้งในภาชนะรองรับขยะบนฝั่ง

3.3 ระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสือให้จอดแพ พ.ศ. 2563 กำหนดให้แพที่จอดอยู่ประจำที่ โดยไม่มีลักษณะการใช้เป็นยานพาหนะทางน้ำ และไม่มีโครงสร้างส่วนหนึ่งส่วนใดยึดติดกับพื้นดินใต้ท้องน้ำหรือพื้นดินที่ติดต่อกับทางน้ำในลักษณะเป็นการถาวร ต้องยื่นคำขอจอดแพต่อสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำหรือสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขา

